

ឆាយលីយ

ឆាយលីយ ឡើងលើស្ពឺត

០៨០.
២៩៧

SC

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារស្រាវជ្រាវ អារ្យធម៌
Cedoreck

១

នាយសិរយទៀងស្មានស្នួត

(SÔY AU PARADIS)

Collection « KOMAR »(Jeunesse)

-Maquette et réalisation : Mlle LIM SOVANNA & UM VISUTH
-dessin de couverture : SAN CHINNEAK

Réimpression de l'édition de la Librairie Angkor
Phnom-Pénh, 1967
©, Cedoreck, Paris 1986
ISBN 2-86731-032-6

នាយស៊ីយ ឡើងស្ថានសួគ៌

Neay Sôy lœung Than Sour
« *Sôy au paradis* »

និពន្ធដោយ លិម សារ៉ាត
គូរដោយ ជួន វ៉ា

៤៣៥៤/៧៨

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារស្រាវជ្រាវអារ្យធម៌ខ្មែរ
CENTRE DE DOCUMENTATION ET DE RECHERCHE
SUR LA CIVILISATION KHMÈRE
CEDORECK
1986

ស្នាដៃនេះ

កើតឡើងពីកិច្ចសហការគ្នា រវាង
ពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ និង បណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិចខ្មែរ
 ក្នុងគោលបំណងយ៉ាងមុតមាំដើម្បីថែរក្សា ការពារ កុំឲ្យបាត់បង់ទៅទៀត
 ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃ-ឯកសារទាំងនេះ
 សម្រាប់សាធារណជនប្រើប្រាស់ដោយមិនគិតកម្រៃ។

សូមថ្លែងអំណរគុណដល់
អង្គការវិហ្ស កូស៊ី-កៃ វិទ្យាស្ថានបើកទូលាយ
គរុណាកម្ពុជា និង មូលនិធិខ្មែរសម្រាប់ការសិក្សា
 ដែលបានគាំទ្រគម្រោងការស្នាដៃនេះ សម្រាប់ទុកក្នុងបណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិច។

Buddhist Institute of Ministry of Cult and Religion and eLibrary of Cambodia have made a cooperative effort to digitalize books and manuscripts in order to preserve our Cambodian literary heritage. This will promote and provide easy, instant access, free of charge to the public and future generations to come.

A sincere thank you to our generous supporters: Rissho Kosei-Kai, Open Institute, Karuna Cambodia and Cambodian Education Excellence Foundation, who made this endeavor possible.

www.budinst.gov.kh www.elibraryofcambodia.org

បំណងនិងចេញ្ញាតទៅ ទៀតក្នុងឆ្នាំ នេះ ៖

- ១ - នាយសិយទៀងស្លា ឆ្នួត
- ២ - ទៀងទិទ្ធិវង្ស
- ៣ - នាយធាត់នាយស្តម
- ៤ - នាយក្រពិលចិត្តក្រពិល
- ៥ - ចៅពញា ក្រែក
- ៦ - ទៀងមរណមាតា
- ៧ - ទៀងរោកុលកុមារ
- ៨ - ទៀងរាមកេរ្តិ៍

ចម្លងទៀងវិញ តាមការផ្សាយ

របស់បណ្ឌិតា អង្គ - ឆ្នាំ ១៩៦៧

ដោយ ងង សុខ

ប្រាសាទ

វាសនា អនាគតសង្គម ខ្មែរអាស្រ័យទាំងស្រុង
លើការសាប្បព្រល់ព្រងសំនា បច្ចុប្បន្ន ។ ឱកាសនេះ
ជា វេលាចុងក្រោយបំផុត បើយើងភ្ជាប់ជំនាន់គ្នា ពីមួយ
ទៅមួយមិនបាន ។ បុគ្គលជំនាន់ក្រោយដែលសាត់បាត់
បងទឹកដីដូនតា អន្តរាគមន៍សេដ្ឋកិច្ច មជ្ឈមណ្ឌលប្រគល់វាសនា
តាមតែករណីធម៌របស់អ្នកផងនោះ ច្បាស់ជា នឹងជួប
ឧបសគ្គដ៏ធំ ដ៏លំបាក ដើម្បីតាំងខ្លួនឱ្យបាននូវជំនាញ
ក្នុងវង់ប្រកួតប្រជែង ថែទាំដល់ពង្ស ជំនង់ដ៏ឆាប់រលាយលើការ
ពង្រឹងអត្តសញ្ញាណខ្លួនឯង ។

បច្ចុប្បន្នកាលជា ថ្នាលជីវិតដែល យុវជនខ្មែរ
ភ្ញាក់រលឹក មិនប្រមាទនឹងបណ្តោយខ្លួនទៅតាម តម្រូវ
ការប្រកួតប្រជែង យកលំនាំតាំងតែម្តងម្តាយ តាម
តែកន្លងសម្បត្តិសម្ភារៈ សុទ្ធសារធននោះ គឺគេពុះពានព្យា
យាមជា និរន្ត ដុសខាត់បង្ហាត់ចិត្ត ទិតចំណងសាមគ្គី សាប
ប្រព្រល់ព្រងសំព្រលឹងជាតិ លាតសន្ធឹងពង្រឹងវិជ្ជា ប្រតិបត្តិ
ចេះពីចារណា ជំរើងរបៀបរបរ ជំនាញ កម្លាំងតាំង
ជាអាវុធសម័យ ដើម្បីជា ជំនួយទំនើបធានាអាយុ សង្គម
ខ្មែរ ។

ការប្រយុទ្ធលើផ្នែកវប្បធម៌ ជាធាតុដើម

សង្គមបែបនេះលំបាកពេកទីក្រុង ប្រែប្រួលបញ្ហានិង ការទីស្នង
រកបុណ្យរំលឹកបដិស្ឋាន ៗ មជ្ឈមណ្ឌលយើង ខំពេញ
ទីពឹងរកមធ្យោបាយធ្វើយ៉ាងណា ឱ្យប្អូនពុទ្ធសាសនាដឹងក្លាយ
ទៅជាយុវជនសាងបុណ្យ ធានាជីវិតសង្គមខ្មែរ ឱ្យរស់
រានមាណជីវិតជាតិរដ្ឋទ្រង់ទៅក្នុងចំណោមលោកទាំង
មូល ។

ដូច្នោះទោះជា ការលំបាកខ្លះជំនួយពី សមាគម
យើងយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏យើងនៅតែខំនាំទៅលក់ ខំ
នាំឱ្យកូនខ្មែរទិញស្រីយលើតម្លៃមនុស្សមាណចរិយា ខ្ពស់
មាំ ដើម្បីជាគ្រឹះ ជាទីលក់ប្រយុទ្ធនឹងសេចក្តីស្លាប់ ។

កម្រង " កុមារ " នេះ ជាឆន្ទៈ មិនព្រម
ចាញ់ ដើម្បីផ្តល់ដល់កូនខ្មែរ នូវទិដ្ឋភាពមួយផ្នែក ទំន
អក្សរសាស្ត្រយើងក្នុងបំណងដូចពោលរួចមក ហើយពីខាងលើ
នេះស្រាប់ ។

យើងសង្ឃឹមថា រឿងខ្លីតុជា រូបភាពផង ជា
កំផ្លែផង ជាចំណីច្រើនយូរទៀត ដើម្បីជូនដល់បងប្អូនយុវជន
ឱ្យបំពេញកិច្ច បេសកកម្មរបស់ខ្លួនជាកូនខ្មែរទីបំប៉ន
ដោយសង្កត់លើតម្លៃនៃការអានភាសាជាតិខ្លួន។ ម្យ៉ាង
ទៀត យើងជឿថា សៀវភៅទាំងប៉ុន្មានក្បាល មុន
នេះជាឧទាហរណ៍ទាញសតិកុមារខ្មែរឱ្យចាប់បន្តដំណើរ
ព្រងសំដៅពិតលើផ្នែកភាសា ទាន់ពេលវេលា ក្នុងគ្រា
អាសន្នសព្វថ្ងៃ ។

ជ្រុង

នាយសិប

ឡើង ដំណើរ សួង!..

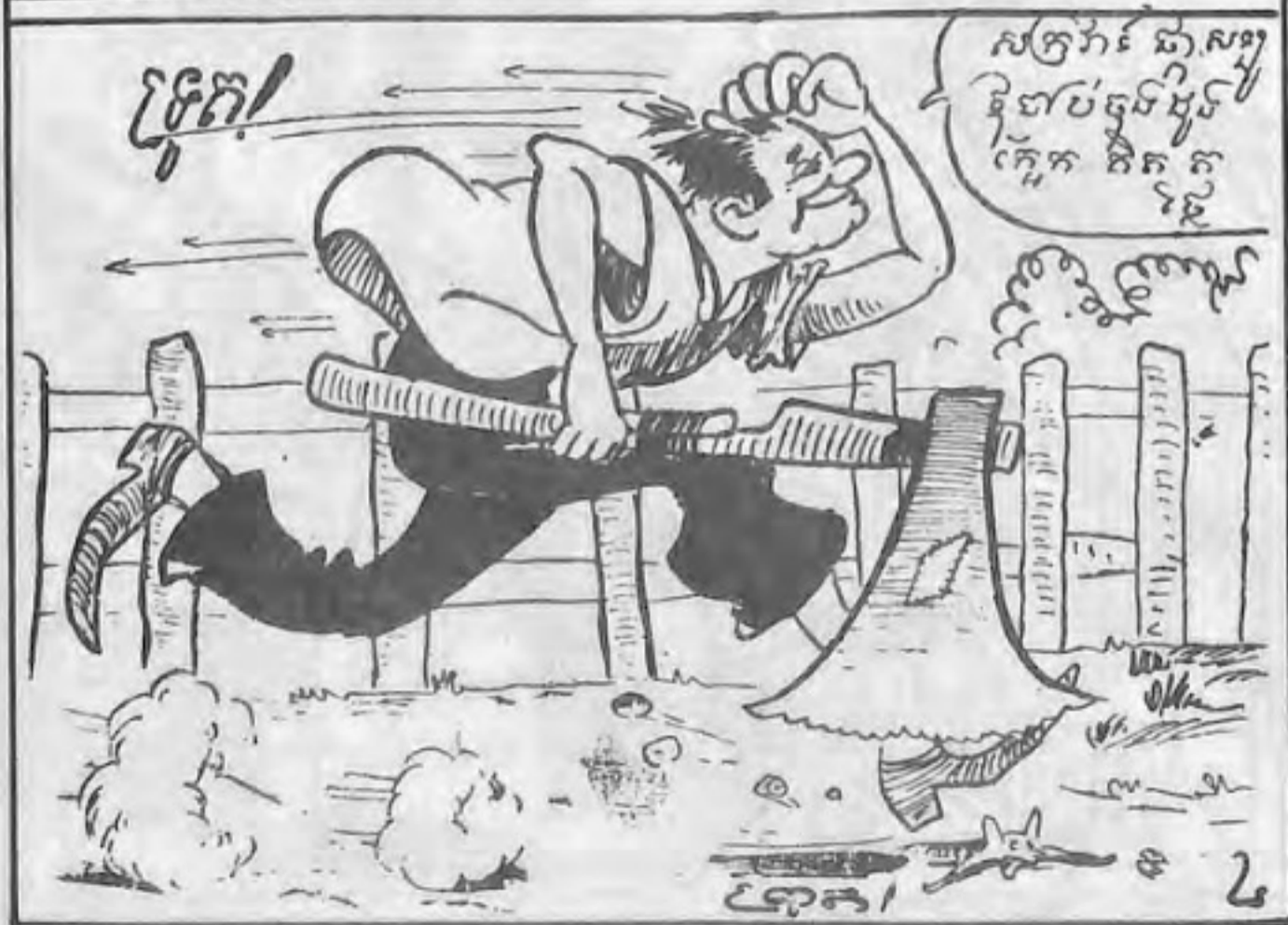

ឆ្កែ! ឆ្កែ! ឆ្កែ!
យើង! ឆ្កែ! ឆ្កែ!
ចាំអ្នកលុបបាត់រៀបការ
កូនស្រីឲ្យខ្ញុំ? ឆ្កែ! ឆ្កែ!

បើអាចបាត់
ស៊េបមកនៅប៉ុន្មាន
ថ្ងៃ ឲ្យអញ ការ
កូនឲ្យយើង...?
យើង!

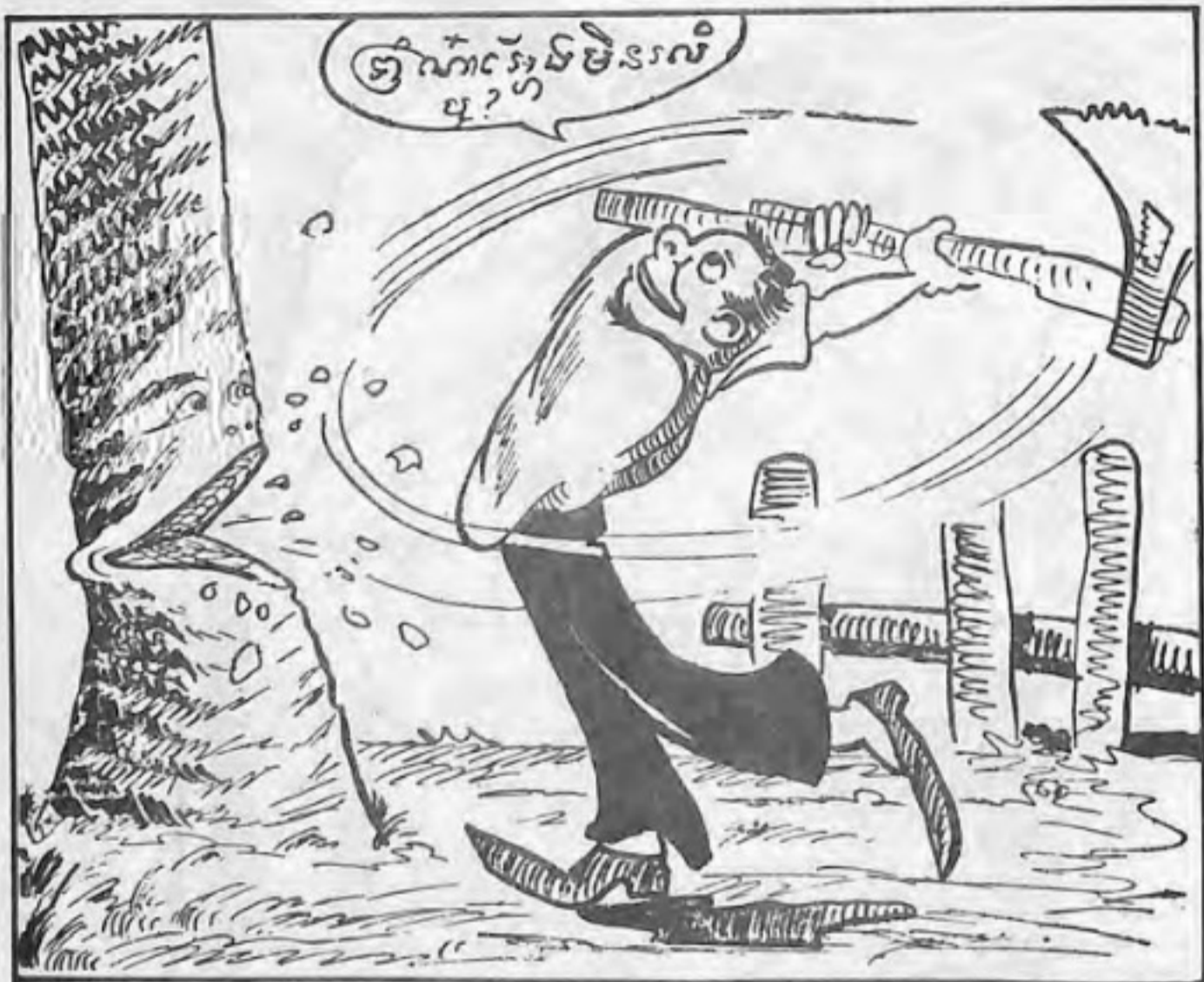

ប្រញាប់ ភ្លៀស
លោកក្រុន! ចុះយក
ត្បូងទៅ មក ភ្លៀស?
សិន ចុះ?

ឱ! អាក្រក់ណាស់ណាស់!
ក្រុន មក ជួយ ហើយ សូម តាំង
ស្ថាន ភ័ក្ត្រ មើល ទើប ក្រុន
មិន ចេះ ភ្លៀស ដើម ជ្រូង
ទេ!

២១

តើលោកអ្នកមិនរស់
ឬ? ១

ចង្រៃ!! ស្លាប់រួចហើយ
និទ្ទេសយើង អា
រកតែជីវិត!

តូចៗ! តូចៗ លើ
 គុល ហ៍ន្ត្រ ចំហ៍ន្ត្រ
 គ្រាល អារ កន្ទុយស្លា
 ឌុះ ១១១

ឆាំង!

ឡើយ!

ភូច! ភូច! ភូច!

រួចខ្លួន
 រួចខ្លួន
 រួចខ្លួន

តន! តន! តន! តន!

លើ! អានុយស! ចប់
 សំន្រាប់អញ ឆ្នើបុណ្យចិវិល?
 អញ ចាត់ ក អាល័យ ក្ប ស្គាល ដៃ ឌុច

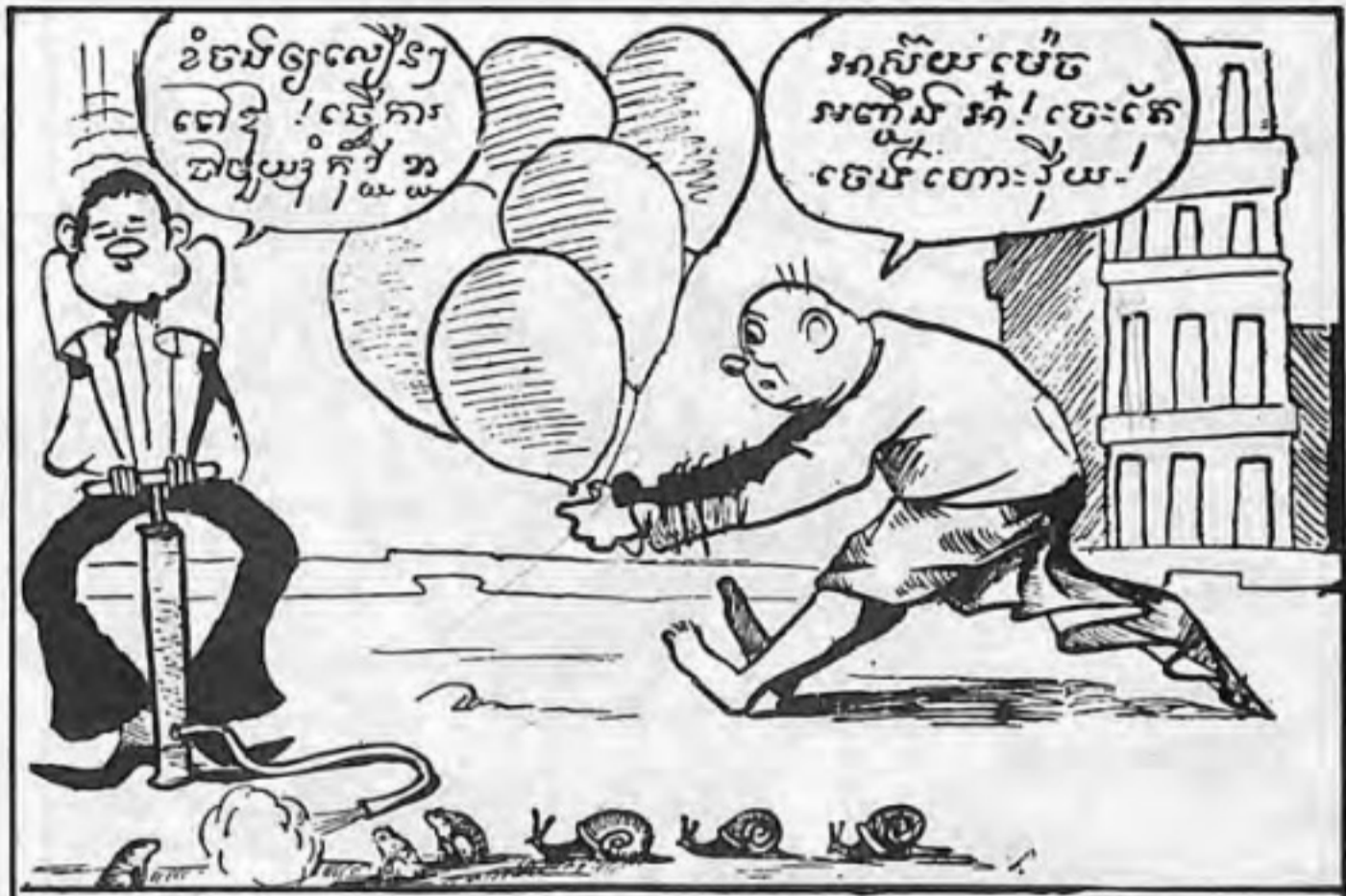

ហែសាមសេ ស្កា
 ឡេកា... អញ្ចា
 សាមសិបស្កា
 ឡេកា.....

ក្បាលខ្ញុំស្អាតអញ្ចប់
 ទាស់ មានសក់តាបសរសៃ
 ថែស្កាមើលទេ!

ខ្ញុំ! ខ្ញុំ! ខ្ញុំ!
 ទាមរញ្ជីសម
 ហ្នឹងកបច្នក
 ទេសទេខ្ញុំ?

ខំចង់ឲ្យលឿនៗ
ទៅឱ្យដឹងការ
ជាប់យុទ្ធក៏វា
យឺត

អាស៊ីយ៉ាប៊ែត
សក្តិសិទ្ធិ! ចេះតែ
ចេះហោះវ័យ!

ឱស៊ីយ៉ា! ឱសិវ
ទោលក៏អាណាចក្រ
វិស្វនិស្សិត កុំភ្លេច
ធ្វើលុយមកឲ្យឱ្យបាន
ច្រើន!

ទៅចោល! ឱ្យអាស៊ីយ៉ា
ដួលរាត្រាសិនៗ!

ឱ! អាស៊ីយាស៊ីយា
ថនក្ករអាស៊ីយា
បាបអញ បង់ប្រាក់
នេះសោះ! អា
ស៊ីយាស៊ីយា!

ទ្រង់ស្រឡាត់ ខ្ញុំខ្លះទេ
 ទ្រង់ស្រឡាត់ទៅលេងទាម
 លើទ្រង់ក៏ក៏បានស្រី
 ខ្លះ?

នេះហើយឬ មែន
 គេហៅថា ឫស្សីស្រី ឬ ឫស្សី
 ធូលី! ឬ ឫស្សីស្រី ឬ ឫស្សី
 ឬ ឫស្សីស្រី ឬ ឫស្សី
 ហើយ!

ច្បាប់រស់ខ្យល់
នាយសឹម ធ្លាក់នៅ
ត្រឹមខ្មែរស្លាប់ ៧៩៩

តើ! គឺល្ងើងទាំងអស់
គ្នា! ឯអ្វីទៀតនាំបុរសនេះ
ទៅដំណាក់យើង!

ព្រះបេហាស៍
ទូលបង្គំខ្ញុំ
យកទៅមើល
ទីក្បែរ
ក្រុងសិន

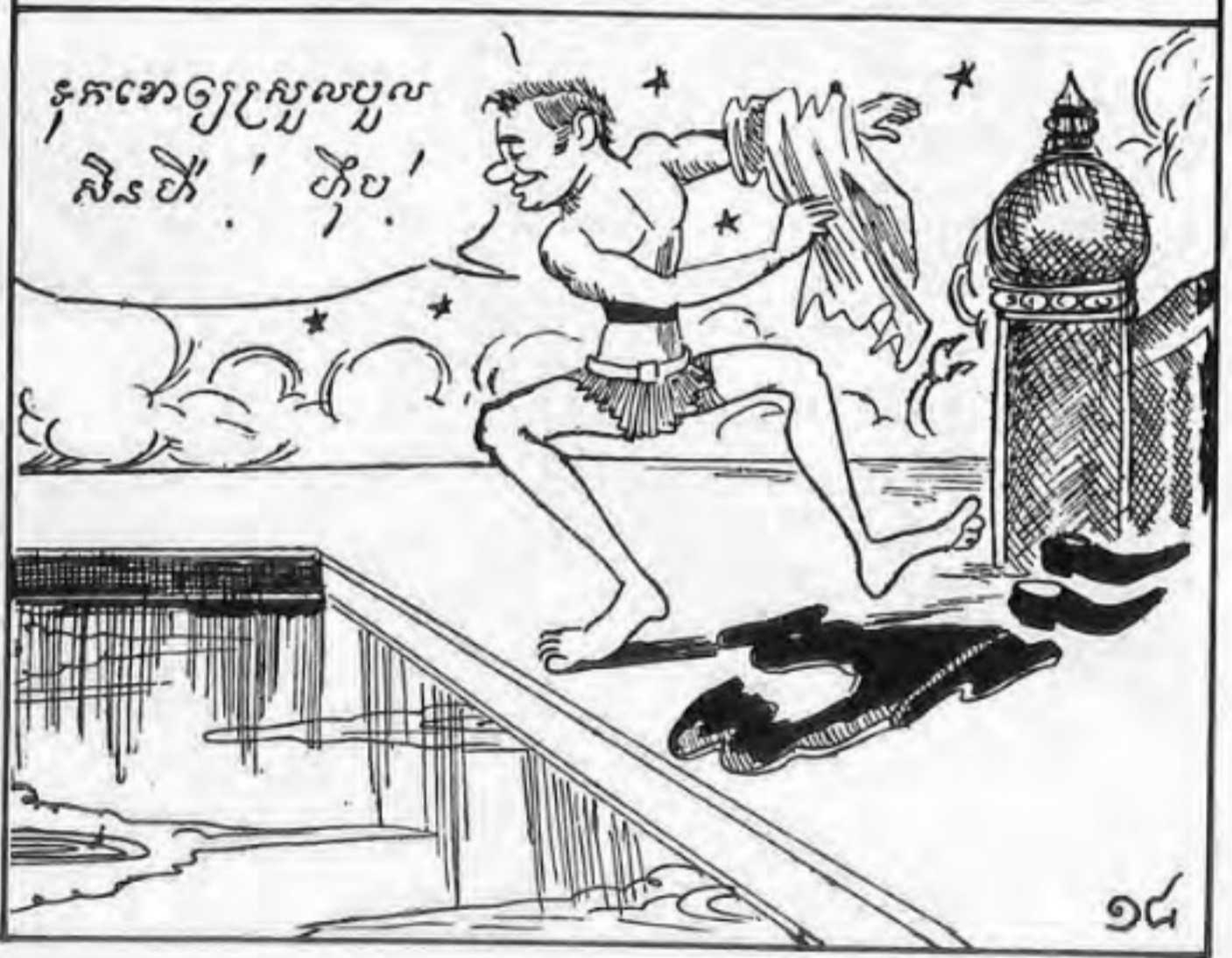

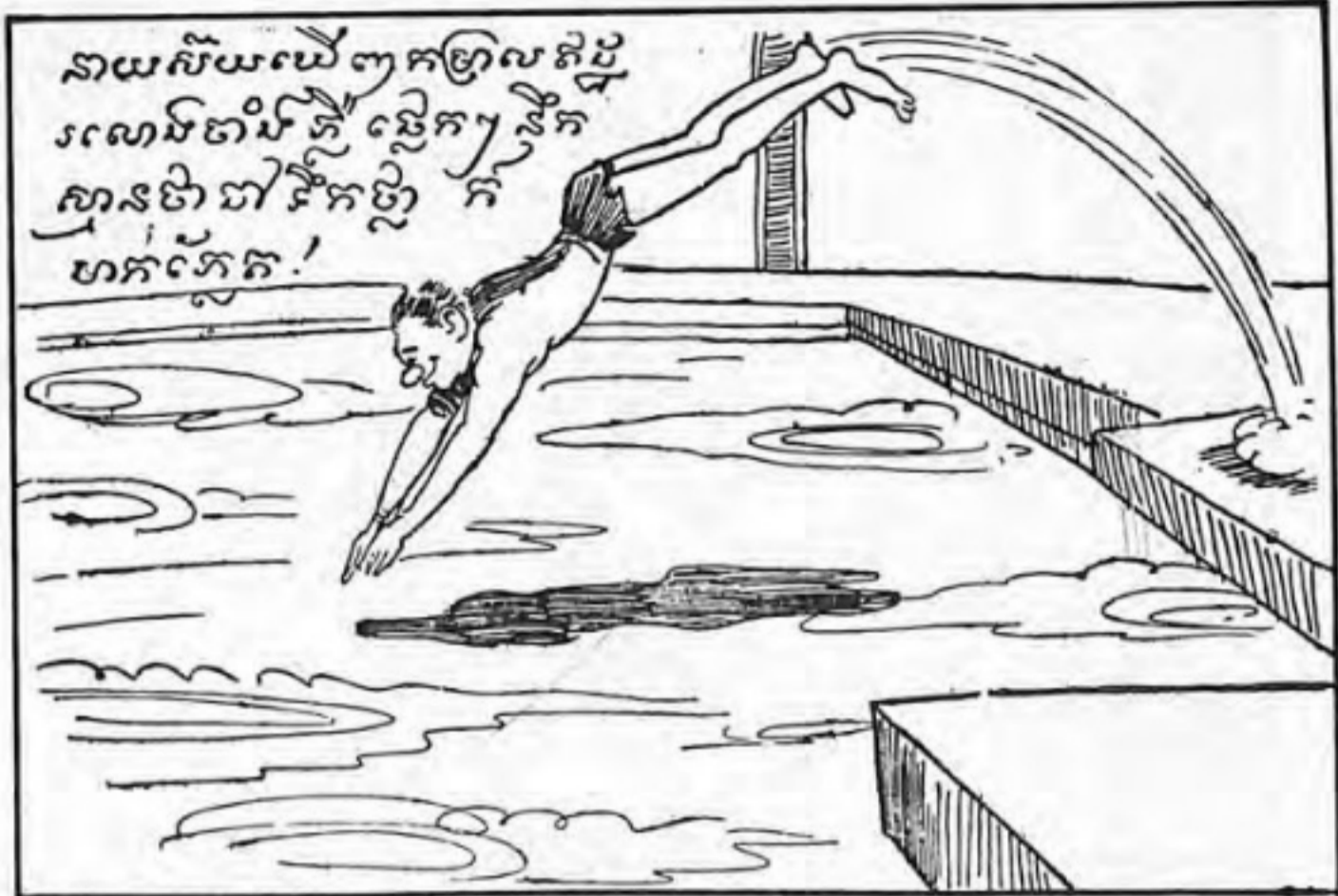
នាងគិតនាំទ្រំទៅ
ណាទៀតនាង?

ចូរអ្នកទៅដឹកទឹក
លាងបាបសិនទៅ

ថ្ងៃអ្នកមានសំណាង
អ្នកនឹងបានទ្រំធ្វើមកទ្រំ
ថោយ / ខ្លាំងយើងសប្បាយ
ណាស់!

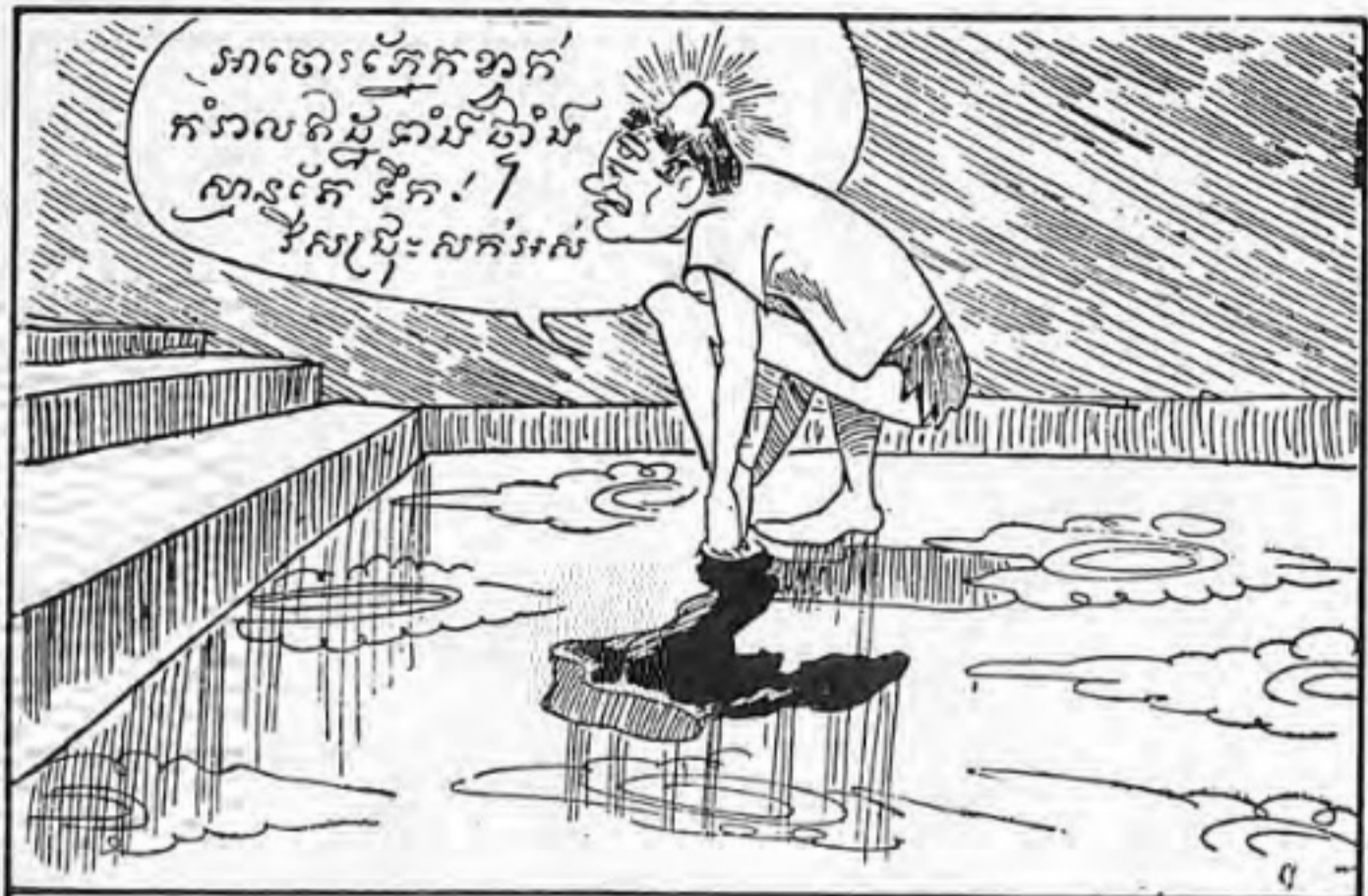

នាយសីយយេ ពួកព្រលនដួល
 រលោមចាំដំ ភ្លឺ ភ្លឺ ភ្លឺ ភ្លឺ
 សានថា បា ភ្លឺ ភ្លឺ ភ្លឺ ភ្លឺ
 ហាភ្លឺភ្លឺ!

វ៉ៃ! វ៉ៃ! វ៉ៃ!
 ទេវតា លោកសីយ
 ភ្លឺ ភ្លឺ ភ្លឺ ភ្លឺ ភ្លឺ
 ប្រុះ ច្របូក ភ្លឺ ភ្លឺ
 ហើយ!

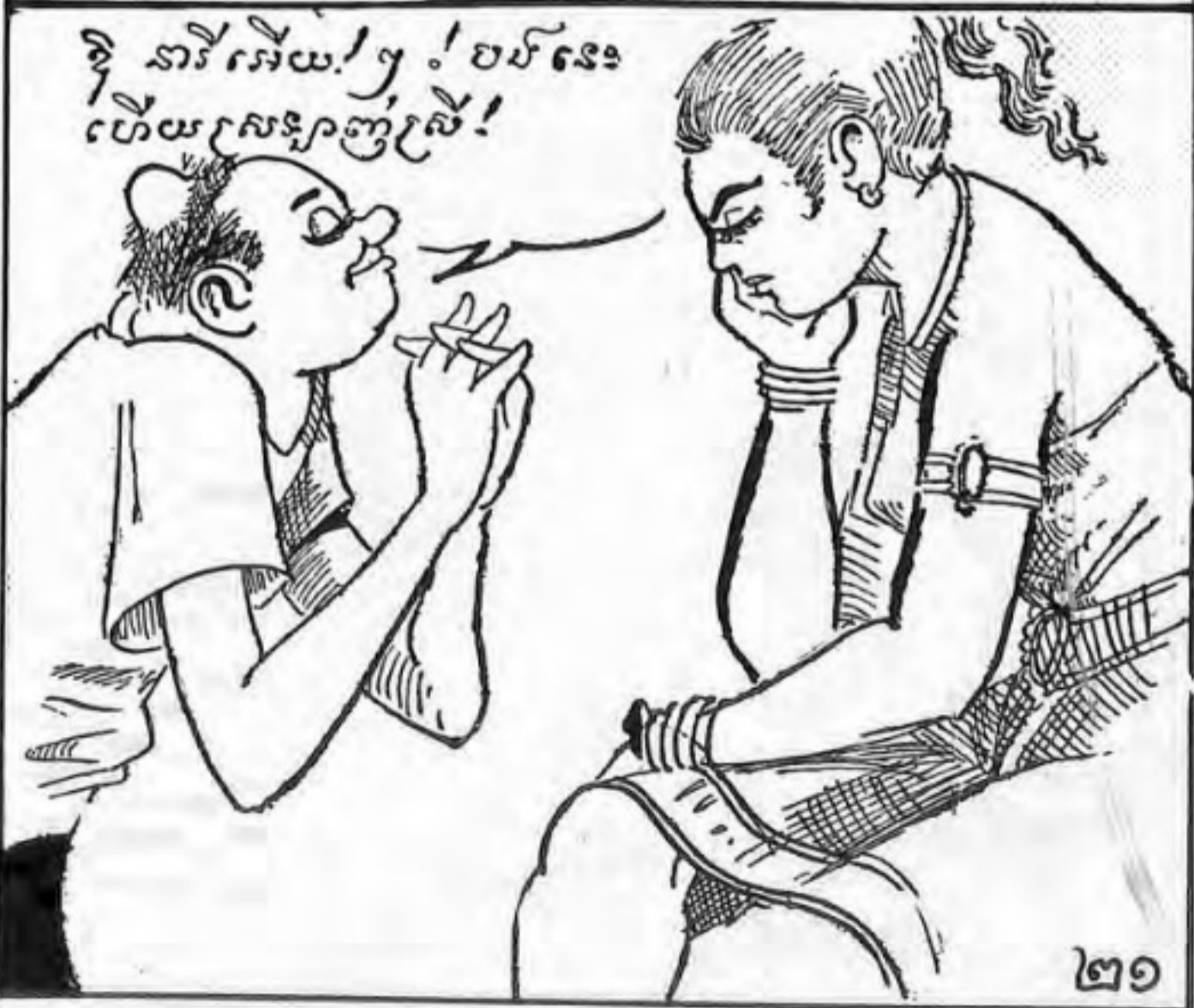
អាចារ្យភិក្ខុខ្នាក់
កំលាំងដ៏ធំដ៏ច្រើន
ស្មានតែទឹក! ។
ស្រ្តីស្រ្តីសក់រមស

រឺយ៉ា! នៅខាងនោះមាន
ប្រាសាទភ្នំ ចាំប្រយោជន៍
រាជ្យគ្រូវិទ្យាទេសចរ
ឲ្យរមស្រីតូសិន!

សូស្ត៍! អរគុណ បាទ កោសល

ឱ នារីអើយ! ៗ! ចប់នេះ
ហើយសន្យាញ៉ូស៍!

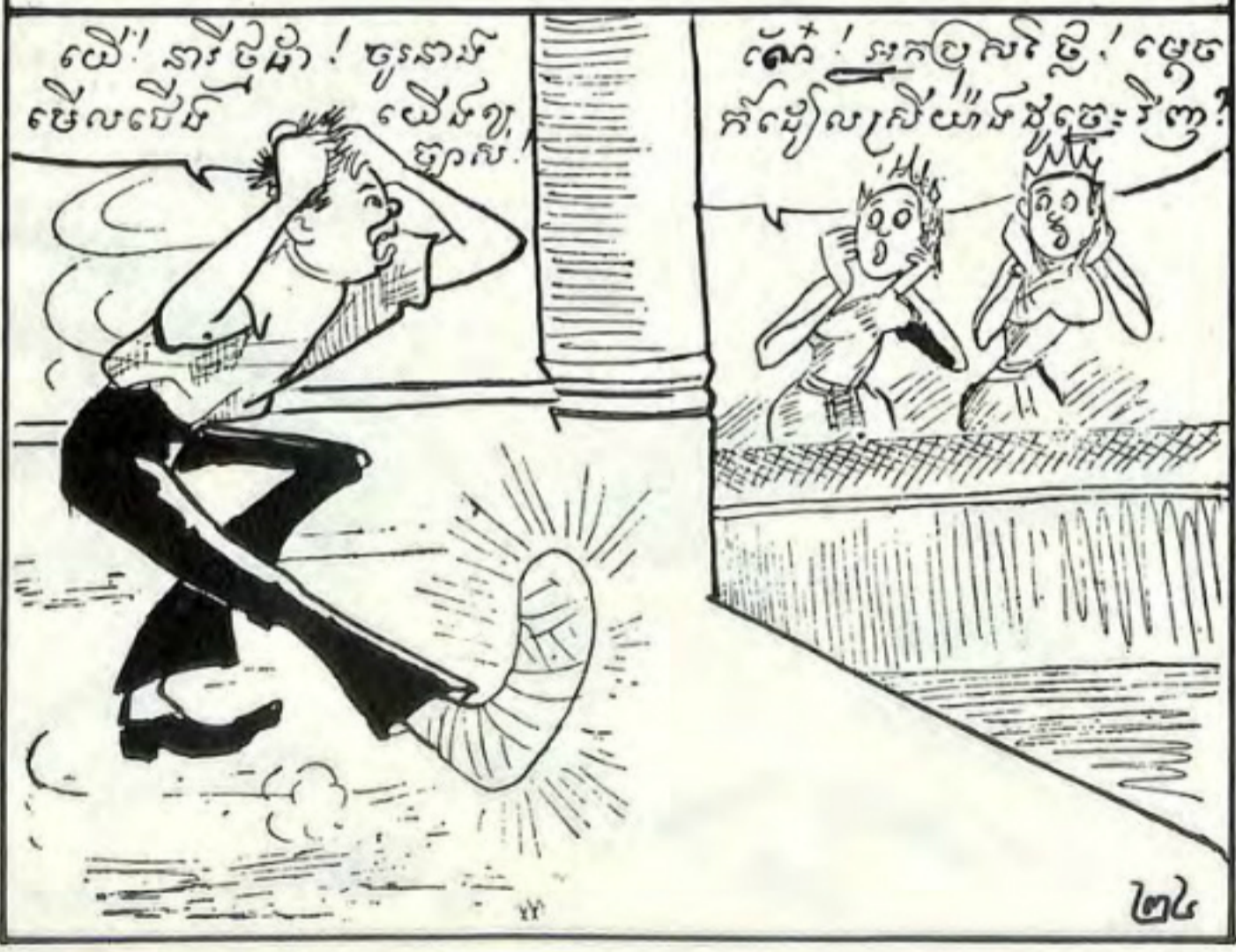

អ្វី! ឧស្ម័ន! ប៉ុណ្ណោះ! អស់ហើយ
ហើយ

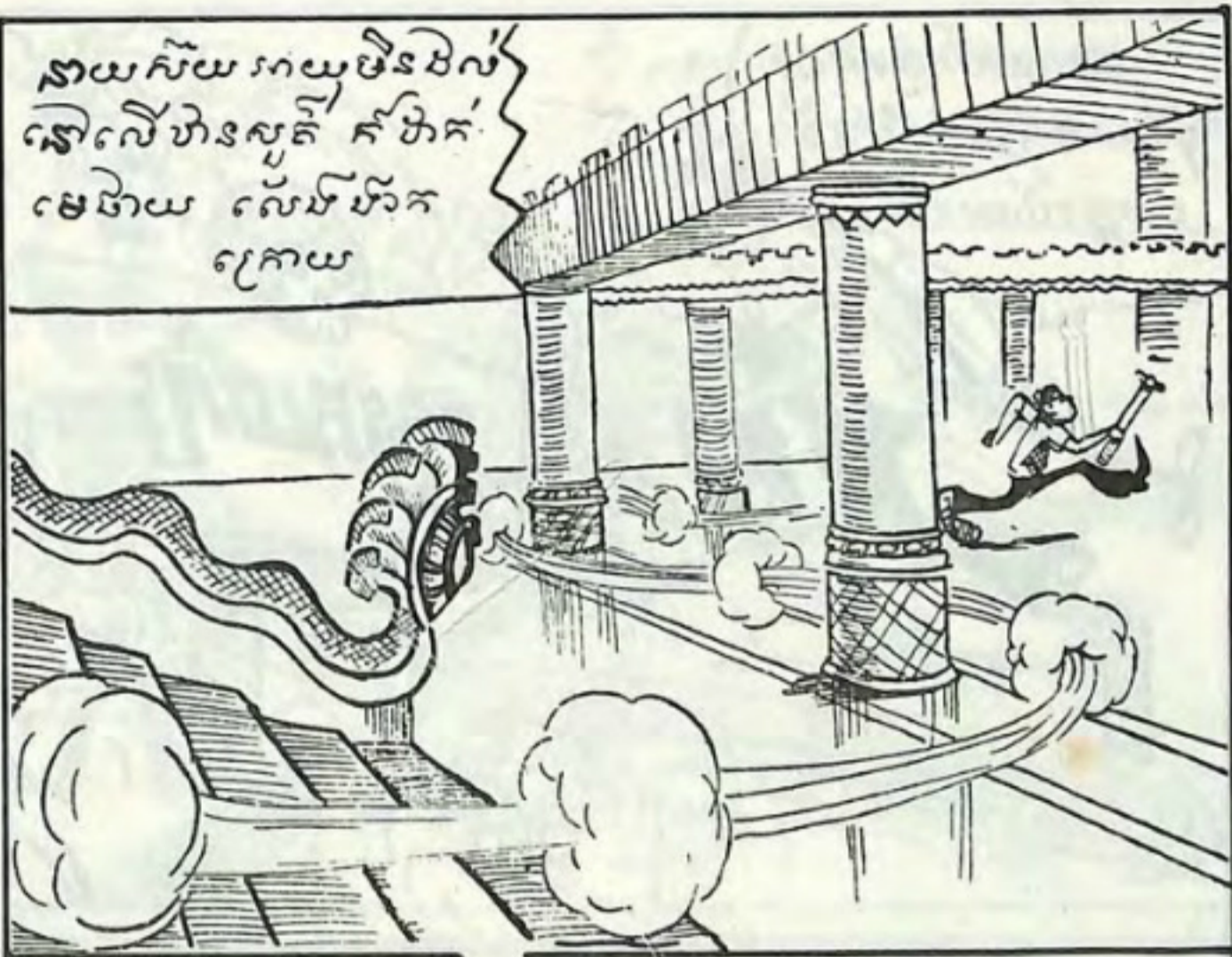
ហ្នែក! បង្កបង
អញ្ជើញទៅណា ក៏ល្ងាច
ម្ល៉េះ?

យើ! នាវា! ចូររត់
មើលហើយ យើង
ច្បាស់!

ស្តាប់! អាក្រក់ណាស់!
ក៏ល្ងាច យើង ឆ្លោះ ក៏ត្រូវ?

នាយសឹម រកយូរមិនដល់
នៅលើ ខ្នងស្នូត គឺ ថ្នាក់
មេថាយ ស៊ីម ប្រាក់
ស្រកាយ

ទើប ខ្ញុំ បំពេញ នាយ
សឹម រក ផ្លូវ មក ឆ្ងោម

ហា ហើយ ខ្នង ស្នូត ហា
ហើយ ទេព អប្សរ ខ្មៅ
ស្រុក សឹម ហា
ហើយ !

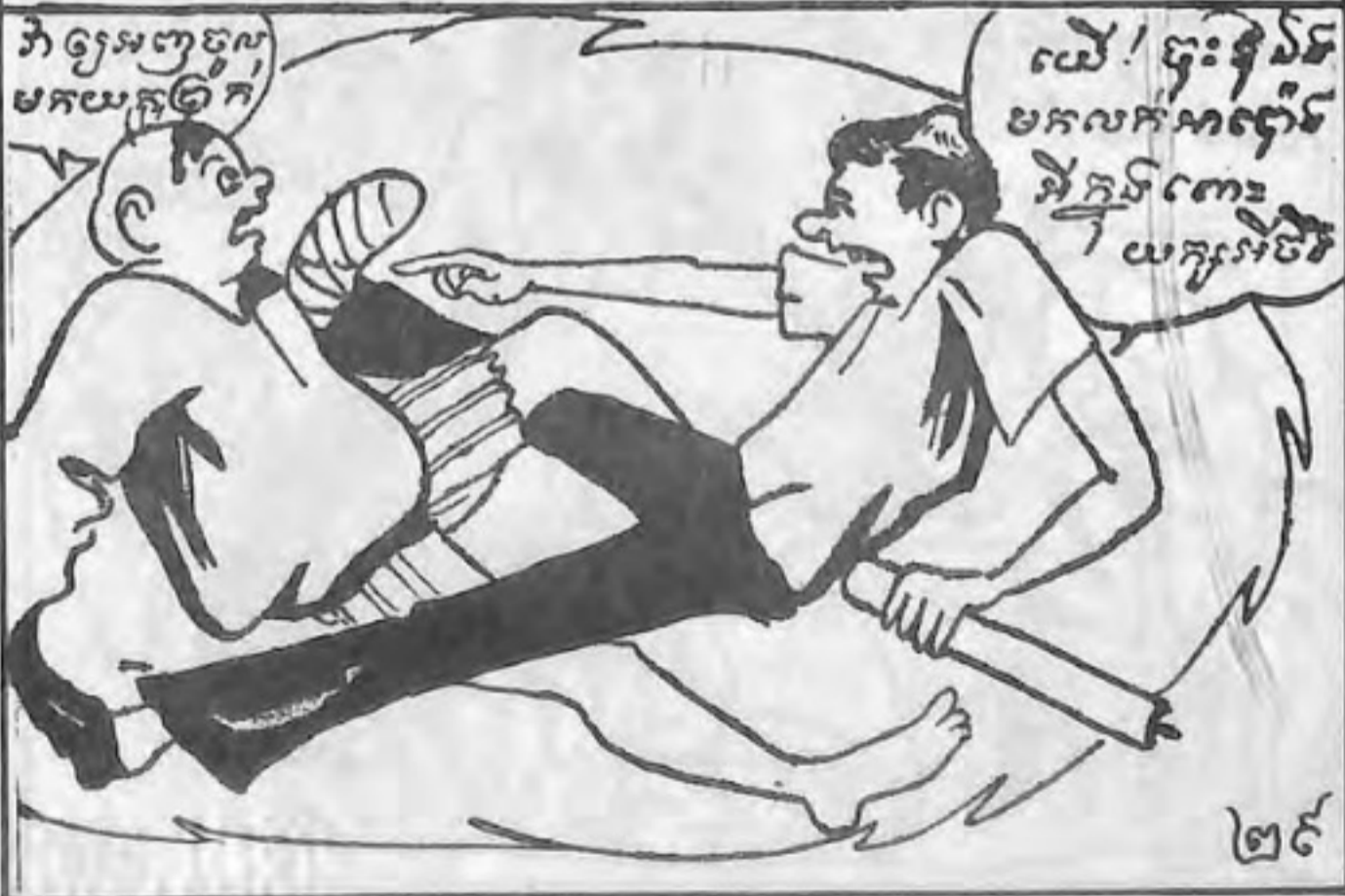

យី! ក្រុមអោកតាយ!
 បើ ចង់ លេបអង្ស អញ្ជើញ
 ចោយសេរី!

នាយស៊ីយង្គក
 ភាគបំពង់ក
 យក្ស

លេបអាម មុនដូចជាមិន
 វី! ខ្ញុំសម្រេចលេបអា
 ម្រាយ ចេះតែក្បួន
 ញោះគ្រូក!!

អាស៊ីយ! សំរែរស
 ពោះ ឋីវីដូចជាស្លឹក
 ណាស់ វ័យ!

ទេ! ឱ! ទប់ទ្រូចាប់
 ភ្នំស្រប់ ទម្រាយពោះ
 វា!

នាយសិយល្ងីង
ស្រប់ពោះ បីវិទាល
តែបោកពោះ
យក្ស

ណែនើយ! អាណាឆ្មើនី ក្នុងពោះ
នរក្សនើយ!

អាគោរព តូច ស៊ីវិក កំ
សម្រាប់យើងៗ វិសិស្ស
ន គ្រូន ប៊ីស៊ីវិក ប៊ីវិ
តាប ថ្មីក្នុង!

ណែនើយ អាគ្រូ យក្ស!
យើង មិន លើស អញ ទេ
អញ ខ្លះ ពោះ អាមី ឲ្យ បើក
ដូច តា ដូ ជីក ហើយ

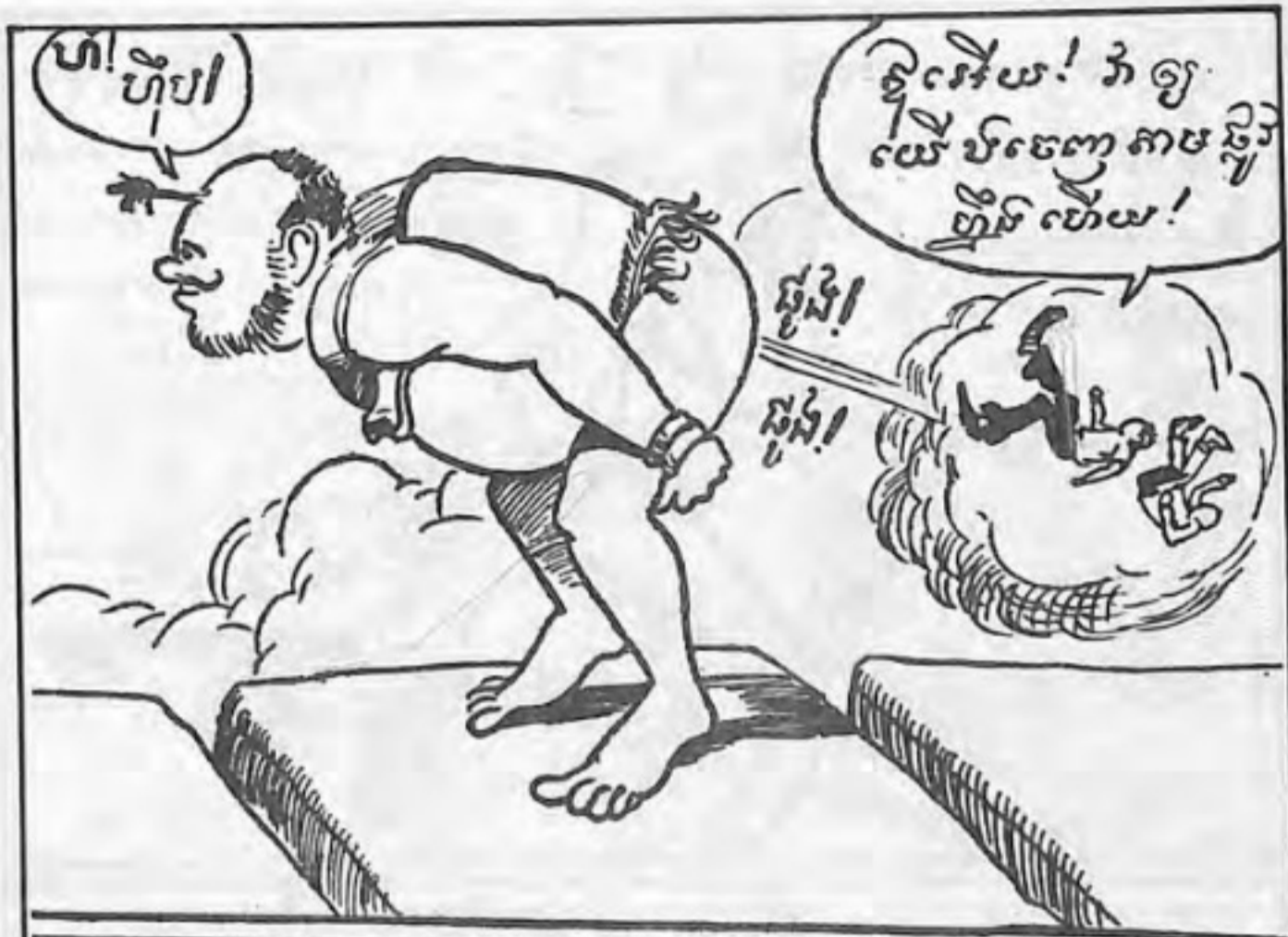
យើងត្រូវដកចុះ តាម
 ពោះ ឆៀន វា ទៅ ក្រោយ
 ដើម រក ដី វិចេញ
 ឬ ច

ដឹង ឬ ទេ ទៅ ទី ណា?
 ទូរ ហ័ស ដល់
 ថ្មី?

នៅ ទី លើ ក្បាល រាង ពង
 រាង ក្លឹម រាង ទោស ទូរ ពង
 ដើម ណា រា សី យ !

ខ្ញុំ មិន ចេះ រូប កាន់ ទេ
 តោង ទូរ ដក ដាច់
 ទៅ ទី ណា យ !

ចូរសិល្បករបស់នេះទៅចុះ!
 ស្ទុះនេះ ចាំរបស់
 ទិព្វ អាចប្រាថ្នា
 បានភ័ក ភាវី
 ទេ!

អើ! អញអាត់លាហើយ
 ទុកស្រាប់អញ គួរ ពោះ ជិវ
 ទ្រុឌល្មម រិច អា
 ដេញញ៉ាំ! អញ លា
 ហើយ!

ទៅលេង ភិព្វព្រា ម្តង
 ខ្ញុំ តោង ទ្រាំ ឲ្យ
 ជាប់!

អា ស៊ីយ ឌី ភានី
 អញ ទៅ លា?

ឪ! ដិះកំសត់ទើយ! យេ'វ៉ាសមក
រកអកវត្រាហើយ! ចូរអកញ្ចាត្រា
ញាត្រា រកយេ'វ មក!

ឡូឡូ! ឡូឡូ!
ស្រមៃឲ្យកើតបាន
ក៏សេស: ដូចជើង
ធូលី!

ឡូឡូ! ឡូឡូ!

ជំរុំ វើយ! ចូរ ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក
 អ្នក ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក
 អ្នក ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក

អ្នក ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក
 អ្នក ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក
 អ្នក ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក ប្រយុទ្ធនឹង គ្រប់ អ្នក

គួរបរិបូនពារអស់ គ្នា
 ទំនៀមរម្យ កសិកម្ម ឲ្យមែន
 នេះ ដូចយើង មិនលោះឈ្មោះ
 នេះ!

ត្រូវយើងសម្របសម្រួល
 របស់យើង ឱ្យបាន
 ស្របតាមតម្រូវការ
 នៃសង្គម!

ខ្ញុំអាណិតខ្លួន មិនអាច
 ចង់បាន អ្វី ក៏ដូចជា
 ប្រទេស ដទៃ ទៀត
 ម្យ៉ាង ទេ

ហ្នឹម! អាគ្នេយ៍
 គណនី! អញ ចង់
 ឲ្យ ស្រុក ដទៃ ទៀត
 ដឹង ពី របៀប
 យើង ធ្វើ ការ

ឱ្យបញ្ចប់ពីអាក្រក់ ក្បាល
 អត់សក់នើយ ពីថ្ងៃ
 នេះទៅយើងច្រក់
 ស្បែកឱ្យអ្នកចោល

អាស៊ីយកូនៗ
 ជួយរក្សាមិនឱ្យ
 អាចផ្លាស់!

ហាចោយឱ្យ! ឱ្យសេរី
 នៅចម្ងាយចោល ឧកកង្កែប
 អត់សក់នើយ!

ឱ! ខ្ញុំអញអើយ!
នេះហើយ គឺមកក្នុង
អញមានចិត្ត លោភលន់
ហួសប្រមាណ

Imprimé en France
par l'Atelier d'Impression Khmère
AIK du Cedoreck-MPT Montrouge
Dépôt légal : 3e trimestre 1986
ISBN—2—86731—032—6

ហង្សយន្ត

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារស្រាវជ្រាវព្រះបរមរាជវាំង

CEDORECK

ច្បាប់ផ្សេងៗ

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារស្រាវជ្រាវកេរ្តិ៍មិទ្រុ
CEDORECK

ភិក្ខុ លោក

សុំ ទាន

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារស្រាវជ្រាវកេរ្តិ៍មិទ្រុ
CEDORECK

នូ ហាង

ផ្កា ឆ្មារ ពោធិ៍

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារស្រាវជ្រាវកេរ្តិ៍មិទ្រុ
CEDORECK

ពុទ្ធិលោក នាងកម្រ

សិក្សាខ្មែរ

SEKSA KHMER
(Etudes Khmères — Khmer Studies)

Prix BORDIN 1982
de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres

Revue scientifique pluridisciplinaire des
Etudes khmères publiée annuellement
par le Cedoreck

VILLAGE KHMER
DE VACANCES

វិស្សមកាលនា រដូវ ក្តៅ នៅ ជំរុំ រូមិខ្មែរ

VACANCES D'ÉTÉ AU VILLAGE KHMER

រូមិខ្មែរ សូមទទួលស្គាល់បងប្អូនទាំងឡាយ
ដែលមានបំណងចង់ទៅសំរាកកាយនៅ
ពេលវិស្សមកាលនា រដូវ ក្តៅ នៅ ជំរុំ រូមិខ្មែរ
ទី ១៤ កក្កដា រហូតដល់ថ្ងៃទី ១៥ សីហា
- ក្នុងលក្ខណៈ បច្ចុប្បន្ន ដែលមានការ កាត់បន្ថយ
តម្លៃប្រទេសខ្មែរ បែបកម្មរបស់ជំរុំ
យើងគឺនៅ ឆ្ពោះ ទៅ លើការ កែច្នៃ
ក្រុងសំរាប់វិញ្ញាណសារ រដ្ឋប្បវេណី
ដែលរូមិខ្មែរ ។ មាតាបិតា បុត្រា
បុត្រី ដែលជា តិរិយា ដែលខ្លាច ក្រោយពី
រស់នៅ ក្រសួង គ្រប់ ដែលមាន ការ រដ្ឋប្បវេណី
ជីវភាព រដ្ឋប្បវេណី យើង គួរ តែ ធ្វើ តម្រូវ
ការ ដើម្បី លេប ផល ផុត គេ ជា ការ តែ មួយ
ដើម្បី ទៅ រួម រស់ ជា មួយ គ្នា ជា គ្រួសារ
តែ មួយ ដូច អប់រំ ប្រៀប ប្រដៅ ផ្លូវ ផ្លា
តំ រះ តាម បែប បទ ដែល ត្រូវ ទា ចា រៀន ដល់
កូន ចៅ ជា គ្រប់ កាយ ដោយ មិន បណ្តោយ
ឱ្យ រលាយ លាប លូត រូមិ ខ្មែរ ទៅ វិញ ពុំ បាន

Le VILLAGE KHMER vous
accueillera chaque année du
15 Juillet au 15 Aout .
Sa mission , dans les
circonstances actuelles de
notre histoire , vise
essentiellement à vivifier
les bases culturelles de la
société khmère .

PARENTS ET ENFANTS
KHMERS ACCUEILLIS DANS LES
PAYS DE CULTURE DIFFERENTE!

រូមិខ្មែរ

Centre de Documentation et de Recherche sur la Civilisation Khmère

Le Centre de Documentation et de Recherche sur la Civilisation Khmère, association selon les dispositions de la loi de 1901 (1), a été créé en 1978 par un groupe de jeunes cambodgiens qui poursuivaient leur formation dans les Universités françaises. Attrés par les malheurs de leur pays, ils se sont donné pour tâche de défendre les valeurs si gravement menacées de la civilisation khmère.

Les épreuves qui se sont abattues sur le Cambodge mettent en effet en péril jusqu'à l'existence même de ce pays, en tant que nation : et sa démographie et son identité culturelle ont été gravement atteintes par près de deux décennies de troubles, de révolution, de guerres civiles et étrangères. Non seulement il a perdu 50 % environ de sa population potentielle, mais également ses équilibres fondamentaux ont été rompus, et ce à trois niveaux :

- 1° Au niveau le plus général, celui de l'Etat : le pays est politiquement décapité, administrativement démantelé et économiquement ruiné, tant dans ses rythmes traditionnels que dans son infrastructure moderne.
- 2° Au niveau médian de ses corps intermédiaires, celui de la société dans ses éléments organiques : la majeure partie de son encadrement — aussi bien dans les cadres traditionnels (artisans, musiciens, religieux, médicastres, poètes, etc. bref ceux qui « savaient »), que les cadres vecteurs de la modernité (enseignants, médecins, ingénieurs, techniciens, etc. bref, ceux qui « gèrent » le Cambodge) — a été massacrée ou contrainte à l'exil.

- 3° Au niveau de base des communautés élémentaires : les unités fondamentales de la société cambodgienne ont été brisées : les populations déplacées, les terroirs remodés, les familles dispersées. Enfin la cassure des générations a été méthodiquement organisée, alors que tout ce qui pouvait constituer le support des modes de vie et des modes de pensée conformes à l'esprit khmère était anéanti.
- Il est, dans ces conditions, apparu que, quel que fut, à terme, l'importance de la question de l'avenir politique du Cambodge dans le concert des Nations, le problème primordial et immédiat était de recréer les liens sociaux et culturels des Cambodgiens. Le but essentiel de ceux que le CEDORECK a regroupés est donc de se battre, non sur le plan politique, mais sur celui, prioritaire et à longue échéance des valeurs culturelles, dans une perspective de restauration du corps social cambodgien.

Concrètement, considérant le double mouvement d'« anéantissement de la culture dans son ensemble et d'« acculturation » des jeunes générations, particulièrement celles qui sont en exil, le CEDORECK s'est fixé — en parallèle avec les devoirs d'aide sociale et d'encadrement que le malheur des temps lui imposait — deux objectifs :

- 1° Sauvegarder tout ce qui pouvait être préservé de la Culture cambodgienne et de son esprit, pour le revivifier, le développer et le transmettre aux jeunes générations de Cambodgiens.
- 2° Harmoniser les valeurs culturelles cambodgiennes avec les conditions de vie actuelles et préparer la génération montante à son insertion dans le monde moderne, et à sa maîtrise.

En se méfiant ainsi à l'école de ses Anciens, la jeune génération deviendra à son tour détentrice de la tradition, sans préjudice de son adaptation aux réalités contemporaines. Ainsi, les générations à venir se réintégreront naturellement au sein, puis au devenir traditionnel de leur communauté historique et culturelle.

Ce faisant, le CEDORECK espère sensibiliser un nombre croissant de Cambodgiens au véritable problème de la survie de leur nation : et d'illustrer l'authenticité et l'irréductibilité de la communauté cambodgienne, et enfin d'affirmer son droit à se retrouver et à vivre dans son pays en disposant d'elle-même.

Le CEDORECK entend témoigner ainsi que le Cambodge est non seulement conscient de sa culture et de son histoire, mais qu'il possède toujours les cadres, relais et garants de la tradition, formés scientifiquement à la modernité, et susceptibles de remettre sur pied, sans ingratitude étrangère, le pays dont ils peuvent assurer la propre destinée.

Sauvegarde
la Culture Khmère
Safeguard of the Khmer Culture

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារស្រាវជ្រាវអារ្យធម៌ខ្មែរ
CENTRE DE DOCUMENTATION ET DE RECHERCHE
SUR LA CIVILISATION KHMÈRE
218, rue Saint-Jacques 75005-PARIS
Tél. (1) 43 29 93 94

AIK

ISBN 2-86731-032-6

www.budinst.gov.kh

www.elibraryofcambodia.org